

DISKUSSIE

Prof. M. A. Kruger vra: *Vir wie het Jesus met die sweep uitgedryf? Teoloë van die Rewolusie en hulle teenstanders.*

Uit die verhaal wat in Johannes 2 : 13 v.v. vertel word oor die reiniging van die tempel, het vers 15 in die afgelope dekade of wat skielik meer in die sentrum van die aandag van teoloë gekom. Omdat daar al meer besin is oor gebruikmaking van geweld deur Christene het die aandag as vanself gegaan na wat Jesus hier gedoen het. Sowel voor- as teenstanders van die Teologie van Rewolusie het aangeneem dat Jesus volgens hierdie verhaal die mense uit die tempel uitgedryf het met 'n sweep.

Dit is egter 'n feit dat nie uit die Bybel gekonkludeer kan word dat Jesus hoegenaamd die sweep teen mense aangewend het nie. Kom ons kyk eers na 'n paar vertalings.

Vertalings van Joh. 2 : 15

Die ou Afrikaanse vertaling: "En Hy het 'n sweep van toutjies gemaak en almal uit die tempel uitgedrywe, ook die skape en die beeste, en die kleingeld van die wisselaars het Hy uitgegooi en hulle tafels omgekeer."

Die nuwe Afrikaanse vertaling: "Toe het hy met toutjies 'n sweep gemaak en hulle almal uit die tempel uitgejaag, ook die skape en die beeste. Die geld van die geldwisselaars het Hy op die grond gegooi en hulle tafels omgekeer."

Die New English Bible: "Jesus made a whip of cords and drove them out of the temple, sheep, cattle, and all. He upset the tables of the money-changers, scattering their coins."

Good News for Modern Man: He made a whip from cords and drove all the animals out of the temple, both the sheep and the cattle; he overturned the tables of the moneychangers and scattered their coins;"

Good News Bible (TEV): "So He made a whip from cords and drove all the animals out of the Temple, both the sheep and the cattle; He overturned the tables of the money-changers and scattered their coins;"

New International Version: "So He made a whip out of cords, and drove all from the temple area, both sheep and cattle; He scattered the coins of the money changers and overturned their tables.

Wat is nou die regte vertaling?

Ek raak nie nou ander vertaalprobleme aan nie, maar wil alleen aandui wie bedoel word met πάντας (almal) in vs. 15. 'n Letterlike vertaling sal dan soos volg daar uitsien: "En nadat Hy 'n sweep van toue (toutjies) gemaak het, het Hy almal uit die tempel uitgedryf, die skape sowel as die beeste, en Hy het die geld van die wisselaars uitgegooi en hulle tafels omgekeer."

Hierdie vertaling aanvaar dus dat die πάντας (almal) slegs sien op die skape en die beeste. Daar moet onthou word dat die ml. πάντας neutrum en selfs vroulik kan insluit as dit sien op 'n samegestelde voorwerp. Hier is πρόβατα neutrum maar βόας manlik.

Waarom is dit die regte vertaling?

πάντας (almal) word soms verklaar asof dit teruggaan op almal wat in vs. 14 genoem word. Dan sluit dit in diegene wat verkoop, beeste, skape, duiwe en die geldwisselaars. Dit is egter verkeerd. Die redes hiervoor is die volgende:

1. Dan verloor die toevoeging van τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας (die skape sowel as die beeste) betekenis. Hierdie gedeelte staan egter juis in apposisie na πάντας omdat die skrywer wil verduidelik wie met die sweep uitgedryf is.
2. Uit. vs. 16 blyk dat die duiweverkopers toe nog in die tempel was en dat Jesus hulle opdrag gee om die duiwe self uit te neem, want duiwe kan nie met 'n sweep uitgedryf word soos skape en beeste nie.
3. Die wyse waarop *die skape en die beeste*, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας aanmekaar verbind is met τε . . . καὶ dui aan dat dit 'n nou verbinding is. Dit is dus *sowel . . . as.* Om dit dus met ook te koppel aan 'n πάντας (almal) wat 'n ander inhoud het wat nie net skape en beeste insluit nie, is verkeerd. Dis baie duidelik bedoel as 'n apposisionele stelling na πάντας.

Die Vertalings

Wat hierdie aspek betref, is dus net die *New International Version* reg. Dit behou πάντας sonder enige verklaring deur net te vertaal met *all*. Daarna bring dit die apposisionele stelling τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας duidelik uit in sy nou saambinding met *both sheep and cattle*. Die *New English Bible* is verkeerd deurdat dit kennelik mense wil insluit in die *all* en die apposisionele stelling se nou verbintenis eenvoudig ignoreer. Die ander twee Engelse vertalings veralgemeen weer die πάντας te veel met *all animals* hoewel hulle die mense uitsluit. Duiwe is immers ook diere en is volgens vs. 16 nie ingesluit by πάντας nie. Albei Afrikaanse vertalings is verkeerd deur τε . . . καὶ sy krag te ontnem en dit gesamentlik slegs met ook te koppel aan πάντας.

Die ander Evangelies ²

Die ander Evangelies maak nie melding van die sweep nie. Hulle gebruik egter ook die werkwoord ἐκβάλλειν maar in verband met die mense. Beteken dit nie dat die sweep ook aangewend is vir hulle nie? Nee, want dis die gewone woord wat gebruik word ook wanneer vertel word van die bese geeste wat uitgedryf word met 'n woord, vgl. bv. Mat. 8 : 16. By Johannes het ἐκβάλλειν net betrekking op skape en beeste en wel deur die sweep te gebruik. Dit wil nog nie sê dat Jesus die diere geslaan het nie. Johannes swyg oor die ἐκβάλλειν van die mense.

1. Vgl. Blass, F., Debrunner, A., Rehkopf, F. *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch* ¹⁵ Vandenhoeck en Ruprecht, 1979, p. 373.
2. Dit lyk vir my meer aanneemlik om slegs een tempelreiniging aan te neem.